

משרד הכלכלה
מינהל חירום

משרד הכלכלה והתעשייה
מינהל חירום

רח"ל
רשות חירום לאומית

**תכנון, ארגון ותפעול
ברשות המקומית**

רשות ייעודית מזון ומשכ"ל קונטרס מזון

הוצא ע"י:

**משרד הכלכלה והתעשייה הרשות העליונה למזון ומשכ"ל
ורשות החירום הלאומית**

אדר תשע"ח – מאי - 2018

(בלמ"ס)

תוכן כללי

	פרק א' - כללי
3	מבוא
4	מטרה
5-7	הגדרות
	פרק ב' - הרשות העליונה למזון בחירום
8	כללי
8	משימות ופעילות מטה רשות המזון והמשכ"ל בשגרה
9-10	משימות ופעילות מטה רשות המזון והמשכ"ל בחירום
10	משימות ממונה מזון ומשכ"ל אזורי בשגרה
11-12	משימות ממונה מזון ומשכ"ל אזורי בחירום
	פרק ג' - מנהל תא מזון ברשות המקומית
13	כללי
13-15	משימות מנהל תא מזון ברשות המקומית
	פרק ד' - גורמים נוספים הפועלים ברשות המקומית להספקת מזון
16	כללי
16-17	גורמים מעורבים
	פרק ה' - יסודות לתכנון אספקת המזון לחירום
18	עקרונות לתכנון מזון לחירום
19	פיקוח בחירום
	נספחים
20	א פרטי תקשורת לממוני מזון ומשכ"ל אזוריים
21-22	ב תיק תכנון, אמצעים ועזרי מטה בתא מזון ברשות המקומית
23-26	ג דו"ח תמונת מצב רשותי יומי למזון
27-28	ד מלאי מזון ביתי – המלצה לאוכלוסייה (פקע"ר)
29-31	ה ביקורת מוכנות בנושא מזון ברשות המקומית
32	ו רשימת החנויות ונותני שירותים בתחום המזון המומלצת להימצאות ברשות המקומית

פרק א' - כללי

מבוא

1. משרד הכלכלה והתעשייה, הרשות העליונה למזון ומשק כללי בשעת חירום אחראית בתחום המזון, על תיאום שרשרת היצור והספקת מוצרי מזון חיוניים באמצעות המפעלים החיוניים במשק הכוללים: מפעלי ייצור, יבואנים, רשתות שיווק, מרכולים וכו'.
2. המשרד שותף בוועדה בין משרדית בהובלת משרד הבריאות להגדרת סל מזון לשעת חירום.
3. כושר הייצור וההספקה יובטח באמצעות מיפוי היצרנים/יבואנים המספקים סל זה והכרזה עליהם כמפעלים חיוניים, ריתוק כ"א ואמצעים למניעת כשל היצור והיבוא והכנסתם למאגר המידע של המפעלים החיוניים.
4. רשות מזון ומשכ"ל בתחום המזון פועלת כך ששרשרת ההספקה בחירום למוצרים חיוניים תפעל כבשגרה (ככל האפשר), על מנת לספק את צרכי האוכלוסייה.
5. הספקת מזון ברשות המקומית מתקיימת באמצעות סניפי רשתות השיווק, שווקים ומרכולים הפועלים בתחומה של הרשות המקומית.
6. יעדי ורמות השירות הנדרשים מרשתות השיווק והסניפים שלהם, מתואמים על ידי הרשות העליונה למזון ומשכ"ל בחתך של סניפים, מיגוון, מוצרי קו אדום ומשאבים לאכסון והפצה.

המזון המסופק לאוכלוסייה בשעת חירום הינו:

1. **תוצרת טריה**: מוצרי חלב, לחם הנמצאים בתחום אחריות משרד הכלכלה ומוצרי בשר טרי, דגים טריים, ביצים, ירקות ופירות הנמצאים באחריות משרד החקלאות.
2. **מוצרי מזון מוכנים וארוזים**: מזון תינוקות, קמח, אורז, שמן, בשר קפוא, שימורים וכו' הנמצאים בתחום אחריות משרד הכלכלה.

האחריות לתיאום הספקת מוצרי המזון לסוגיו בשעת חירום:

1. **הרשות העליונה למזון ומשכ"ל**, נושאת באחריות לתיאום הספקת מוצרי מזון יבש וטרי שהוגדרו כמזון חיוני על ידי מערכת הבריאות מהיצרן /יבואן ועד למדפי רשתות השיווק והמרכולים:

א. מפעלי יצור, יבואנים, רשתות שיווק.

ב. הספקת מוצרי מוצרי מזון בסיסים מתוך מלאי אסטרטגי המוחזק על ידי משרד הכלכלה והתעשייה.

2. **משרד החקלאות** אחראי לתפקוד שרשרת הספקת מוצרי מזון טריים במשק (בשר טרי, עופות, הודו, דגים, ירקות ופירות וכו') והספקת חומרי גלם לתעשיית המזון כמו: הספקת חלב ליצור חלב ומוצרי חלב, איחסון והספקת גרעינים ליצור קמח, אחסון והספקת מספוא לבעלי חיים, הפעלת משחטות וכו'.

3. **משרד הבריאות** – אחראי על קביעת המינון והאיכות של סל מוצרי המזון החיוניים לחירום.

4. **שווקים**

א. **רשתות השיווק** הן מפעלים חיוניים של רשות המזון המפעילות את הסניפים בתיאום עם הרשות המקומית בה הם פועלים (מתוקף אחריותה להעניק להם רישיון עסק).

ב. **שווקים סיטונאים** הם מפעלים חיוניים של משרד החקלאות.

ג. **המרכולים** – רשתות פרטיות, חנויות מכולת, ירקות ופירות, שאינם מפעלים חיוניים, פועלים בתחומה ואחריותה של הרשות המקומית. (מתוקף אחריותה להעניק להם רישיון עסק).

מטרה

1. קונטרס מזון מהווה מנחה מקצועי לפעולות מנהל תא מזון במכלול הלוגיסטיקה ברשות המקומית ברגיעה, ולביצוע יעיל של תפקידיו במסגרת תא מזון במכלול הלוגיסטיקה של הרשות המקומית למתן מענה בהספקת מוצרי מזון קיומי וחיוני בהתרחש מצב חירום.

הגדרות

2. **הרשות העליונה למזון ומשכ"ל** - רשות ייעודית לשע"ח במינהל החרום במשרד הכלכלה והתעשייה העוסקת בתיאום הספקת מוצרים ושירותים חיוניים בתחום המזון ומשק כללי בשעת חירום.
3. **ממונה מזון ומשכ"ל אזורי** – גורם מקצועי בתחום המזון והמשכ"ל הפועל מטעם הרשות העליונה למזון ומשכ"ל ומופקד על הטיפול באזור גיאוגרפי מוגדר. מהווה איש הקשר בין הרשות המקומית לרשות העליונה למזון ומשכ"ל.
4. **מנהל תא מזון במכלול לוגיסטיקה ברשות המקומית** – בעל תפקיד המתמנה ע"י ראש הרשות המקומית ואחראי לתיאום הספקת מוצרי מזון בתוך הרשות המקומית בשעת חירום.
5. **שגרה** – המצב השוטף בו פועלת המדינה בחיי היום יום. בתקופה זו מבצעים משרדי הממשלה, רשויות חירום ייעודיות והרשויות המקומיות, פעולות הכנה שונות לקראת שעת חירום, שמטרתן להבטיח מוכנות ומיומנות גבוהה של כלל הגורמים בניהול מצבי החירום.
6. **מעבר משגרה לחירום** – פרק הזמן בין מצב שגרה לבין מצב חירום, שתחילתו בקבלת התרעה כלשהי על אירוע משברי העומד להתרחש. במהלך תקופה זו מבצעים משרדי הממשלה, רשויות החירום הייעודיות, הרשויות המקומיות היערכויות אחרונות על מנת להיות מוכנים לביצוע משימותיהם עם התרחשותו של המשבר. יש לציין כי באירועים בהם לא מתקיימת התרעה (אירועי טרור, תאונות ורעידת אדמה) מצב זה אינו מתקיים בפועל.
7. **תכנית "זמן יקר"** - תוכנית מואצת לשיפור מוכנות של הגופים בהינתן התרעה לאירוע מלחמתי. בד"כ פרק הזמן המוקצב עומד על 3 שבועות או 6 שבועות. במסגרת תוכנית זו, כל גוף משפר את מוכנותו בתחומי בניין הכוח: כ"א, הדרכה ותרגילים, האצת רכש, הצטיידות וכיו"ב.
8. **"מצב חירום"** - (לפי החלטת הממשלה ב/43 מיום 19.12.2007), מצב חירום הינו: מצב בו קיימת התרחשות או מכל סיבה אחרת עליה החליטה הממשלה, המצריכה פעילות רב תחומית ברמה הלאומית בעורף, או הכרזה על מצב משפטי

בעורף, או עפ"י הנחיית שר הביטחון ובהתייעצות עם השר לביטחון הפנים. מצב החירום יכול לנבוע מאחד מאלה :

- א. מלחמה כוללת או עימות מוגבל;
 - ב. פיגוע טרור – על קונבנציונאלי או בלתי קונבנציונאלי, לרבות שיבוש מערכות מידע הגורם לסיכון בנפש או נזק לתשתיות (סייבר-טרור);
 - ג. אסון טבע-רעידת אדמה, שיטפון וכדומה;
 - ד. מגיפה;
 - ה. תקלה תפעולית הגורמת להתפשטות לחומר מסוכן או חומר רדיולוגי, וכדומה העשוי לגרום לאסון המוני.
- מבלי לגרוע מהאמור לעיל, מצב חירום יבוא גם בגלל כל אחד מהמקרים הבאים :
- הכרזת מלחמה לפי חוק יסוד; הממשלה; הכרזה על "מצב מיוחד בעורף" כמשמעו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א 1951 (להלן – חוק הג"א), בכל המדינה או בחלק ממנה; "תקופת קרבות" או "שעת התקפה" כהגדרתן בחוק הג"א; הכרזה על "אירוע אסון המוני" כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן-פקודת המשטרה); הכרזה על אירוע פגיעה במים כהגדרתה בסעיף 18 לחוק המים, התשי"ט-1959.
9. **שיקום / סיום מצב החירום** – פרק זמן שתחילתו מיד עם סיום מצב החירום, שבמהלכו תתבצענה פעולות שיקום בעוצמות שונות כנובע מהנזק הפיזי שנגרם במשק, לפגיעה הפיזית ו/או הנפשית שנגרמה לתושבים במהלך התקופה. במהלך תקופת השיקום מתחילים המשק והרשות המקומית לחזור בהדרגה לפעול כבשגרה. כשאיפה, יפעלו הגופים להחזרה מהירה של שגרת החיים בדגש על מערכות חיוניות.
10. **אוכלוסייה מפונה** – אוכלוסייה שפונתה מביתה בהחלטת גורמים מוסמכים (ממשלת ישראל, פקע"ר וכו') ומקבלת מענה בקליטה ע"י רשות פס"ח עליונה.
11. **אוכלוסייה מתפנה** – אוכלוסייה שהחליטה על דעת עצמה לעזוב את מקום ישובה ולעבור לאזור אחר. במתאר מלחמה לאזור המאויים פחות, ממוקד הרעש ברעידת אדמה לאזורים שלא נפגעו וכו'.

12. **שירותים מוניציפליים** – מערך שירותים אשר הרשות המקומית חייבת לספק לתושבי הרשות המקומית בהתאם לחוק¹ בשגרה וחירום. השירותים כוללים בין היתר: ענייני השווקים והכנת מאכלים ומשקאות לצריכת אדם, ענייני שחיטת בהמות לצריכת אדם, ענייני תברואה, בריאות הציבור ונוחותו, חינוך (פורמאלי ובלתי פורמאלי) רווחה, מים, ביוב, ענייני הרחובות, ענייני בניינים, תאורת רחוב, שפ"ע, תכנון (ועדה מקומית), פינוי אשפה, פיקוח (חוקי עזר מקומיים), ענייני מלאכות מסוכנות, תיאטרונים, מלונות, ענייני מודעות, כלבים ובעלי-חיים אחרים ועוד.
13. **כשל שוק** - מונח בכלכלה המשמש לתיאור מצבים בהם לא מתקיימת הנחת היסוד לפיה כוחות השוק עצמם ומנגנוני ההיצע והביקוש יובילו בהכרח להקצאת המשאבים היעילה ביותר ולאספקה המיטבית של מוצרים ושירותים. כך שנוצר צורך להתערב במקרים כאלה, ובאיזה אופן.

¹ סעיף 248א לפקודת העיריות

פרק ב': הרשות העליונה למזון ומשכ"ל

כללי

1. הרשות העליונה למזון ומשכ"ל במינהל החירום במשרד הכלכלה והתעשייה אחראית להיערכות ענף המזון וענף המשק הכללי לקראת מצב חירום ותפעולו כשזה מתרחש, לצרכי תיאום אספקה של מוצרי מזון ומשק כללי חיוניים לכלל האוכלוסייה שבמדינה.
2. רשות מזון ומשכ"ל מפעילה ממונים אזוריים למזון ומשכ"ל האחראיים באזורים גיאוגרפיים שונים בארץ למימוש משימותיה, אשר אלו פועלים מטעמה בתיאום עם המחוזות האזוריים של רח"ל.

משימות ופעילות מטה רשות מזון ומשכ"ל בשגרה

1. הכנת תכניות עבודה ברמה הארצית, נהלים, והשתלבות בתרגילים בתיאום עם רח"ל.
2. הגדרת עקרונות לביצוע ביקורת במפעלים חיוניים ורשויות מקומיות למוכנות להספקת מוצרים ושירותים חיוניים בתחום המזון ומשק כללי.
3. להוות מרכז נתונים עבור מוצרים ושירותים חיוניים של מזון ומשק כללי במפעלים החיוניים בתחום זה.
4. הנחיית המפעלים החיוניים לתכנון הצעדים הדרושים לשעת חירום על מנת להבטיח אספקה סדורה של מוצרי מזון ומשכ"ל.
5. נקיטת הפעולות הנדרשות אל מול הגורמים המוסמכים לצורך הכרזה על מפעלים חיוניים המייצרים או מייבאים מוצרים אלו.
6. להכין את מרכז ההפעלה של המטה הארצי למזון ומשכ"ל לפעולה לשע"ח.
7. לשמש כגורם מנחה מקצועי לממוני מזון ומשכ"ל האזוריים.
8. עריכת כנסים וביצוע הדרכות ברמה הארצית.

משימות ופעילות של מטה רשות מזון ומשכ"ל בחירום

1. ביצוע תכנית "זמן יקר" ומתן הנחיות ממוני המזון והמשכ"ל האזוריים.
2. ניתוח המשמעויות ההנחיות בנושאי התגוננות ומיגון אשר ניתנו מפיקוד העורף, על המשך הרציפות התפקודית של אספקת מוצרים ושירותים לאוכלוסייה ובמידת הצורך פנייה לגורמים המוסמכים (פיקוד העורף ורח"ל) לחריגה מהנחיות אלו.
3. הנחייה מקצועיות ממוני המזון והמשכ"ל האזוריים לפעילות בהתאם למצב החירום.
4. המלצה לוועדת מפעלים חיוניים ("אד – הוק") חריגה בשעת חירום על הכרזת מפעל חיוני חדש.
5. השתתפות בוועדה לשחרור אנשי מפתח חיוניים (ולת"ס) במפעלים חיוניים בשעת חירום.
6. פתיחת מכלול מקצועי של הרשות העליונה למזון ומשכ"ל ושמירה על קשר רציף עם הנהלות ראשיות של רשתות שיווק, מפעלי ייצור ו/או יבואני מזון ומשכ"ל, ספקי חומר גלם למזון המוגדרים כמפעלים חיוניים וממונים האזוריים של מזון ומשכ"ל. קבלת תמונת המצב ונתינת פתרונות לבעיות שהם מעלים נוכח מצב החירום.
7. תיאום מול משרדי ממשלה (לרבות תקשורת ואנרגיה)/ רשויות ייעודיות וגורמים אופרטיביים לסייע במקרה כשל ליכולות אספקת מוצרי המזון והמשכ"ל של המפעלים החיוניים (להלן "כשל שוק").
8. השתתפות בומ"ע (וועדת המלי"ח העליונה) ו/או פורומים בין-משרדיים ברמה הלאומית על מנת להציג בפניהם את תמונת המצב ואת הצרכים העולים בתחום המזון והמשכ"ל ברמה הלאומית.
9. תיאום מול צה"ל/משרד הביטחון והבט"פ (המשרד לביטחון פנים) יחד עם מפעלי ייצור/יבואני מזון לגבי תכנון וארגון הספקת מזון בסיסי לצרכי מערכת הביטחון.
10. קבלת החלטות על מתן עדיפות באספקת מוצרי מזון ומשכ"ל ואספקת חומרי גלם למפעלי ייצור ע"פ אזורים בארץ בהתאם לתמונת המצב ותיאום ההנחיות המשרד מול מפעלי ייצור/יבואנים ורשתות השיווק בהתאם לצורך.

11. מתן מענה לפניית של הציבור הקשורות לנסיבות מצב החירום בנושאי מזון ומשכ"ל (באמצעות מוקד פניות הציבור של משרד הכלכלה), פרסום הודעות לתקשורת באמצעי מדיה שונים (באמצעות דוברות משרד הכלכלה) לגבי התנהלות משק המזון ומוצרי משכ"ל קיומיים וחיוניים לאור נסיבות מצב החירום.
12. שמירה על קשר רציף עם הנהלות של ספקים המחזיקים את מלאי מזון החירום האסטרטגיים עבור משרד הכלכלה והעברת סטטוס מלאי המזון לגורמים הרלוונטיים במשרד ומחוץ למשרד
13. מיפוי רמות הביקושים למוצרי מזון ומשכ"ל אל מול המצב הקיים על מנת לאתר כשלי אספקה
14. גיבוש המלצות לפתיחת מלאי אסטרטגי לאור נסיבות החירום.
15. תיאום פתיחת המלאים במידה והוחלט על כך עם הגורמים הרלוונטיים במשרד, העברת הנחיות לספקים המחזיקים את המלאים הנ"ל ותיאום עם רשתות השיווק והמפעלים החיוניים.
16. עיבוד תמונת מצב על בסיס כל מקורות המידע והכנתו להצגה לביצוע הערכות מצב לגבי משק המזון והמשכ"ל בהתאם לתפיסת השליטה של משרד הכלכלה והתעשייה.

משימות ופעילות ממוני המזון והמשכ"ל האזוריים בתחום המזון בשגרה

1. תיאום וביקורת מוכנות המפעלים החיוניים להספקת מוצרים ושירותים חיוניים בתחום המזון באמצעות ביצוע ביקורת במפעלים החיוניים.
2. איתור מפעלים נוספים או ספקי מוצרים חיוניים בתחום המזון על מנת להמליץ על הכרזתם כמפעלים חיוניים.
3. חבר בוועדת מל"ח המחוזית של רח"ל. השתלבות, באמצעות וועדת המל"ח המחוזית, בביקורת ותרגול של פעילות מנהל תא מזון ברשות המקומית.
4. להוות מרכז נתונים בתחום הספקת מוצרים ושירותים ומפעלים חיוניים בתחום המזון באזור הגיאוגרפי עליו הוא אחראי.
5. היערכות לרבות תכנון הצעדים הדרושים על מנת לתאם הספקת מוצרי משק כללי ע"י המפעלים החיוניים לרשתות שיווק.

משימות ופעילות של ממונה מזון ומשכ"ל האזורי בחירום

1. ביצוע תכנית "זמן יקר" במקרה והוכרז על הפעלת התוכנית.
2. פתיחה של מוקד אזורי בנושא מזון ומשכ"ל ואישו בהתאם למצב החירום.
3. שמירה על קשר רציף עם הנהלות סניפים של רשתות שיווק, שלוחות מפעלי ייצור ו/או יבואני מזון ומשכ"ל הנמצאים בתחום האזור הגאוגרפי עליו הוא אחראי והמוגדרים כמפעלים חיוניים שבאחריותו ומתן פתרונות לבעיות שעולות נוכח מצב החירום.
4. שמירה על קשר רציף עם תאי מזון במכלולי הלוגיסטיקה של הרשויות המקומיות, הנמצאים באזור עליו הוא אחראי על מנת לקבל מהם תמונת מצב של הצרכים העולים מהרשויות המקומיות, מחד, ולהעביר באמצעותם מדיניות ומסרים בנושא מזון ומשכ"ל נוכח מצב החירום מאידך.
5. גיבוש תמונת מצב והערכת מצב של משק המזון באזור עליו הוא אחראי והעברת המידע למטה רשות עליונה למזון ומשכ"ל בהתאם לתפיסת השליטה של משרד הכלכלה והתעשייה.
6. תיאום מול מחוזות של משרדי ממשלה/ רשויות ייעודיות וגורמים אופרטיביים מחוזיים בהתאמה לתחום האזור עליו הוא אחראי לסייע במקרה כשל של אספקת מוצרי מזון ומשכ"ל.
7. השתתפות בוועדות המל"ח המחוזיות בהתאמה לתחום האזור עליו הוא אחראי. להציג בוועדת המל"ח המחוזית את תמונת המצב ואת הצרכים העולים מהרשויות המקומיות ומפעלים חיוניים בתחום המזון והמשכ"ל.
8. המלצה לרשות העליונה למזון ומשכ"ל בעניין אספקת מזון ומוצרי משכ"ל ואספקת חומרי גלם לשלוחות מפעלי ייצור לאזורים מסוימים בהתאם לתמונת המצב.
9. קביעת סדר עדיפויות (בהתאם לסמכותו) לאספקת מוצרי מזון ומשכ"ל ואספקת חומרי גלם לשלוחות מפעלי ייצור לאזורים מסוימים ותיאום עם סניפי רשתות השיווק באזורים אלו.
10. גיבוש תמונת מצב בתחומים: צרכים של רשויות מקומיות בנושא מזון ומשכ"ל, פגיעה במפעלים חיוניים של מזון ומשכ"ל והערכת זמן השיקום שלהם ע"פ הערכת המפעל. העברת תמונת המצב לרשות העליונה למזון ומשכ"ל.

11. העברת מדיניות הרציפות התפקודית בתחום המזון למפעלים החיוניים והרשויות המקומיות בהתאם למדיניות מטה הרשות העליונה למזון ומשכ"ל.
12. הנחיות מקצועיות בתחום המזון למפעלים החיוניים ולאחראי המזון ברשויות המקומיות, לפעילות בהתאם לנסיבות החירום ומדיניות מטה הרשות העליונה למזון משכ"ל.

פרק ג': מנהל תא מזון במכלול הלוגיסטי ברשות המקומית

כללי

1. בשעת חירום, כבשגרה, הרשות המקומית מהווה גורם חשוב בהספקת שירותים לתושביה.
2. ברשות המקומית פועלת ועדת מל"ח מקומית האחראית על תכנון, ארגון ותפעול השירותים העירוניים לתושביה. מטת החירום הרשותי מוציא לפועל את החלטות ועדת המל"ח המקומית.
3. מנהל תא מזון ברשות המקומית מתמנה ע"י ראש הרשות ואחראי להבטיח הספקת מוצרי מזון חיוניים לאוכלוסייה ברשות המקומית בשעת חירום.
4. מנהל תא מזון הינו חלק ממכלול לוגיסטיקה במטה החירום הרשותי, מציג את צורכי הרשות בתחום המזון ושיבושים בהספקתם, מסייע להספקת מוצרים אלו לאוכלוסייה, מפקח על תקינות השוק ומהווה איש הקשר בין הרשות המקומית ובין רשות מזון ומשכ"ל באמצעות ממוני מזון ומשכ"ל האזוריים של משרד הכלכלה והתעשייה.

תפקידי מנהל תא מזון ברשות המקומית

1. תפקידיו העיקריים של מנהל תא מזון ברשות המקומית בזמן שגרה:
 - א. לערוך ולהכין את תיק התכנון המקומי בתחום המזון בשע"ח (מבנה תיק תכנון ראה נספח ב').
 - ב. לרכז מידע ונתונים בתחום הספקת מוצרי מזון חיוניים לאוכלוסייה המקומית, לרשות המקומית, לאוכלוסייה המפונה ולאוכלוסייה המתפנה (רשימת מוצרים בתחום המזון ראה נספח ד'):

- (1) לרכז מידע ולהכיר את סיטונאי וקמעונאי מוצרי מזון חיוני וספקי שירותי הסעדה² אשר הרשות המקומית מוציאה להם רישיון הפעלה, בדגש על רשתות השיווק שברשות.
- (2) בהעדר קמעונאים (כגון במוא"ז) על הרשות המקומית לתכנן המשך הספקת מוצרי מזון חיוניים בעבור אוכלוסייה מתפנה, בהסתמך על הקיים בישובים סמוכים.
- (3) לרכז מידע ולהכיר את המפעלים המייצרים מוצרי מזון ברשות (ראה נספח ד').
- (4) לרכז מידע ולהכיר את ספקי המזון ברשויות הסמוכות, לצורך עזרה הדדית בשע"ח.
- (5) להמליץ על כך שיימצאו דרך קבע, ברשות האוכלוסייה, מוצרי מזון בהתאם לרשימה, למקרה של קשיים בהספקה, מומלץ לתקופה של כשבוע, באמצעות פרסום לאזרח (ראה נספח ד').
- ג. לקיים קשר עם ממונה מזון ומשכ"ל האזורי של משרד הכלכלה והתעשייה לקבלת הנחיות והוראות מקצועיות בתחומי התכנון והארגון של הספקת מוצרי מזון חיוניים לרשתות השיווק, ולהיעזר בו בעת הצורך (פירוט דרכי ההתקשרות עם רכוז מזון ומשכ"ל האזורי במשרד הכלכלה והתעשייה, ראה נספח א').
2. תפקידו העיקריים של מנהל תא. מזון ברשות המקומית במעבר משגרה לחירום:
- א. לבצע את תכנית "זמן יקר" במידה והופעלה.
- ב. לבדוק את תיק התכנון שברשותו, כדי להשלים או לעדכן, לפי הצורך בפרטים נדרשים.
- א. להשלים ולעדכן עזרי המטה לשע"ח.

² מודגש בזאת ששירות זה הינו באחריות הישירה של הרשות המקומית ולא נוגע למשרד הכלכלה והתעשייה אלא באחריות משרד הפנים

3. תפקידו העיקריים של מנהל תא משכ"ל ברשות המקומית בזמן חירום :

- א. ליצור קשר שוטף עם ממונה מזון ומשכ"ל האזורי וגורמים נוספים בהתאם לצורך.
- ב. לבדוק את תיק התכנון שברשותו, כדי להשלים או לעדכן, פרטים נדרשים.
- ג. להשלים ולעדכן את עזרי המטה לשע"ח.
- ד. להכין רשימת תורנויות וצוותי פיקוח לעבודה במשמרות.
- ה. לוודא פתיחת החנויות למוצרי מזון בשע"ח ברשות המקומית (באמצעות מערך הפיקוח של הרשות המקומית).
- ו. לגבש תמונת מצב הנוגעת לפתיחת חנויות ורשתות השיווק של מוצרי מזון הקיימים ברשות המקומית, לאתר בעיות בהספקתם ולנסות לסייע לפתרון.
- ז. להבטיח הספקת שירותים מוניציפאליים למפעלים חיוניים בתחום המזון.
- ח. לעדכן את ממונה מזון ומשכ"ל האזורי על תמונת מצב בתחום המזון ברשות המקומית (ראה נספח ג'). העדכון יהיה יומי, עפ"י שיעון הפעילות. העדכון היומי ידגיש את הפרטים העיקרים כלהלן:
 - 1) בעיות מקומיות קריטיות במוצרי מזון שהדרג המקומי מתקשה לפתור, כגון:
 - א) מחסור במוצר מזון חיוניים.
 - ב) בהלת אגירה בממדים המסכנים את ההספקה החופשית.
 - ג) העלאת / הפקעת מחירים.
 - 2) בישובים הנתונים בקו העימות לפעול, ככל שיידרש, לחלוקת מוצרי מזון חיוניים לאוכלוסייה ע"י הרשות המקומית. ולפעול מול הגורמים המוסמכים ברשות המקומית על מנת שיתאמו עם הגורמים המוסמכים בפיקוד העורף הסדרת "חלונות זמן" להצטיידות האוכלוסייה במצרכי מזון חיוניים.
 - 3) לעדכן את מנהל המכלול לוגיסטיקה על מצב הספקת מוצרי מזון לאוכלוסייה (מנהל המכלול מדווח לוועדת המל"ח המקומית) ולרכז מזון ומשכ"ל האזורי.

פרק ד' - גורמים נוספים הפועלים ברשות המקומית והמעורבים בנושא אספקת מזון

כללי

1. פיקוח על הספקת מוצרי המזון לאוכלוסייה בתחומי הרשות המקומית מתבצע על ידי הרשות המקומית, משרדי ממשלה ורשויות חירום עליונות אחרות.
2. להלן תחומי הפעילות העיקריות של גורמים שונים המשיקים לפעילות הרשות העליונה למזון ומשכ"ל בחירום.

גורמים מעורבים נוספים אשר יכולים לסייע לרשות המקומית

1. **מול משרד החקלאות** – ועדה חקלאית של הרשות המקומית (רק במועצות אזוריות ובחלק מהמועצות המקומיות) מרכז פעילות מול משרד החקלאות.
 - א. הפעלת שרשרת הספקה למוצרי מזון טריים במשק (פירות וירקות, בשר, דגים, עופות, הודו, וכו').
 - ב. הספקת חומרי גלם לתעשיית המזון (חלב גולמי למחלבות, גרעינים ליצור קמח מספוא לבעלי חיים, הפעלת משחטות וכו').
2. **מול משרד האנרגיה/רשות המים והביוב** – תא מים במכלול תשתיות והנדסה של הרשות המקומית מרכז פעילות מול משרד האנרגיה - הספקת מים (ומערכת ביוב) לתושבים כולל מי שתייה בבקבוקי מים מינראליים במקרה של שיבושים בהספקת מים זורמים.
3. **מול משרד התחבורה/רשות תובלה יבשתית בחירום** – תא תובלה במכלול לוגיסטיקה של הרשות המקומית מרכז פעילות מול משרד התחבורה - מבטיח קיום אמצעי התובלה על מנת לבצע משימות התובלה לסיוע מערך המפעלים החיוניים, באם יידרש, שיבוצעו בעדיפות ראשונה באמצעות חברות התובלה כסיוע למערך התובלה של המפעלים החיוניים בתחום המזון:
 - א. **מצרכי מכולת** – מגורמי היצור והיבואנים למרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק.
 - ב. **קמח** – גרעיני חיטה מהממגורות לטחנות הקמח ומטחנות הקמח למאפיות, לתעשייה ולמרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק.

- ג. **שמן, סוכר, מלח וכו'** – מהיצרנים ויבואנים למרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק ולמפעלי המזון.
- ד. **פירות וירקות** - מבתי האריזה לשווקים הסיטונאים ולמרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק (באחריות משרד החקלאות).
- ה. **מוצרי חלב, ועופות** - הובלת חלב גלמי למחלבות, הובלת חלב ומוצרי חלב למרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק (באחריות משרד החקלאות).
- ו. **מוצרים יבשים (אורז, קטניות, תה, קפה וכו')** - מהנמל ליבואן וואו מפעלי האריזה למרכזים הלוגיסטיים של רשתות השיווק.
4. **מול משרד הבריאות** – תא בריאות מכלול אוכלוסייה של הרשות המקומית מרכז פעילות מול המשרד
- א. חובת הרשות המקומית לפקח בשעת חירום על איכות המזון במחסנים סיטונאים למזון, במטבחים ציבוריים ומסחריים, בשווקי המזון, בחניות לממכר מזון כולל ממכר דגים ובשר.
- ב. משרד הבריאות אחראי על הפיקוח של מזון מבושל על ידי חברות ההסעדה (קייטרינג) המסופק ברשות המקומית.
5. **מול משרד הפנים/רשות פס"ח** תא קליטה במכלול אוכלוסייה של הרשות המקומית מרכז פעילות מולה - הספקת מזון למפונים במסגרת מרכזי הקליטה.
6. **מול משרד הגנת הסביבה** - תא הגנת הסביבה במכלול מינהל כללי של הרשות המקומית מרכז פעילות מול המשרד - הנחיות לרמות מלאי בחירום של חומרים מסוכנים (חומ"ס) שבשימוש יצרני המזון (בתיאום עם פקע"ר):
- א. אמוניה - חומר קירור במקררים תעשייתיים.
- ב. חומרים כימיים אחרים - המשמשים ליצור מוצרי מזון.
7. **מול צה"ל/פקע"ר** - מרוכז ע"י היקל"ר של פיקוד העורף הנמצא ברשות המקומית מרכז פעילות מול פיקוד העורף – הובלת מזון לישובים מאוימים ביטחונית שמשווקי המזון אינם מגיעים אליהם.

פרק ה' - יסודות לתכנון ענף המזון לחירום

כללי

1. **הרשות העליונה למזון ומשכ"ל** במינהל החירום במשרד הכלכלה והתעשייה **בתחום המזון**, נושאת באחריות לתיאום הספקת מוצרי מזון יבש וטרי שהוגדרו כמזון חיוני על ידי מערכת הבריאות מהיצרן/יבואן ועד למדפי סניפי רשתות השיווק והמרכולים בתיאום עם הרשות המקומית.

עקרונות לתכנון מזון לחירום

1. המשך הספקה חופשית על פי צורך בעקרון "הצפה" של מצרכי המזון החיוניים כגון: לחם, קמח, סוכר, מלח, שמרים, שמנים, מזון לתינוקות, אורז וכו'.
2. שיווק והספקת המזון לפי הסדרי ההספקה המקובלים בשגרה, תוך שאיפה להימנע ככל האפשר מיצירת הסדרים מיוחדים בחירום לרבות רשתות שיווק הארציות שהוכרזו כמפעלים חיוניים.
3. הכרזה על מפעלים לייצור ועיבוד מזון, יבואנים ורשתות ארציות לשיווק והספקת מזון כ"מפעלים חיוניים" וביצוע פיקוח ומעקב אחר מוכנותם לחירום.
4. הצגה ספקי מזון חדשים או נוספים לוועדה הד-הוק לקביעת מפעלים חיוניים חדשים או נוספים בהתאם לנדרש.
5. החזקת מלאים לחירום של מצרכי מזון בסיסיים חיוניים כפי שאושר ע"י ועדה בין משרדית ברשות מנכ"ל המשרד ואישור רח"ל.
6. הרשות למזון נושאת באחריות כוללת לתאום ענף המזון בחירום עד לרשתות השיווק. מחובתה הרשות מקומית להיות מוכנה להושיט סיוע בחירום.
7. הובלת המזון ממקומות האחסון או הייצור לגורמי השוק והיצור המרכזיים, תבוצע בחירום באמצעות רכב מרותק למפעלים החיוניים או באמצעות רכב המרותק לחברות הובלה חיוניות (המרותקים על ידי משרד התחבורה/"רשות ההובלה") בשיטה מסחרית.

פיקוח על הספקת המזון לאוכלוסיה בחירום

1. **פיקוח מסחרי של הסדרי השוק** - באחריות המשרד ובסיוע הרשות המקומית על בסיס חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח - 1957 **פיקוח על תקינות השוק** – באחריות הרשות המקומית על פי חוקי עזר מקומיים קיימים או "תקנות מגירה לחירום" באמצעות מערך הפיקוח הרשותי.
2. **פיקוח תברואתי של איכות המזון** - באחריות משרד הבריאות ובסיוע הרשות המקומית, בהתאם לחובת הרשות המקומית לפקח בחירום על איכות המזון במחסנים סיטונאיים למזון, במטבחים ציבוריים ומסחריים, בשוקי המזון ובחנויות המזון.

אישור הנוהל

משרד הכלכלה והתעשייה

רשות חירום לאומית

גבי בר

ראש מינהל חירום

משרד הכלכלה והתעשייה

שאול אהרון

סגן בכיר למל"ח בשע"ח – רח"ל

משרד הביטחון

נספחים:

נספח א' – פרטי התקשרות לממוני מזון ומשכ"ל אזריים

נייד	דואר אלקטרוני	פקס	טלפון	שם ממונה מזון ומשכ"ל אזרי	כתובת	אזור
050-6240292	Mazal.Nachum@economy.gov.il	02-6662932	02-6662519	מזל נחום	רח' בנק ישראל 5 – בניין גינרי 1 ירושלים	ירושלים ואיו"ש
050-6240588	Mazal.kurland@economy.gov.il	153-50-6240588	03-7347005	מזל קורלנד	דרך שלמה 53 ת"א	ת"א והמרכז
050-6240702	Eli.tamir@economy.gov.il	04-8631022	04-8631020	אליהו תמיר	פל-ים 15	חיפה והצפון
050-6240781	Gadi.ben-ami@economy.gov.il	08-6264760	08-6264793	גדי בן עמי	התקווה 4 ב"ש	ב"ש והדרום

נספח ב' - תיק תכנון, אמצעים ועזרי מטה בתא מזון במטה

חירום רשותי

כללי

1. על מנת לעמוד במשימותיו בחירום על מנהל תא מזון במכלול לוגיסטיקה במטה החירום הרשותי עליו להכין תיק תכנון ועזרי מטה שיאפשרו לו לבצע את תפקידו ביעילות.

תיק תכנון

2. תיק התכנון יכלול:

- א. כתב מינוי למנהל תא מזון מראש הרשות המקומית לרבות לממלא מקום (מומלץ למנות אפילו בעל תפקיד נוסף ל-2 בעלי תפקידים אלו כגיבוי).
- ב. הנהלים הקיימים ברשות המקומית בנושא משק מזון כולל קונטרס מזון עדכני (מסמך זה).
- ג. נוהל פנימי המגדיר את תפקידי תא מזון וכן את תפקידי מנהלת תא מזון ברשות המקומית.
- ד. רשימת סניפי רשתות השיווק ומשווקי המזון הנמצאים באזור שלו-רשימת הסיטונאים, הקמעונאים (לרבות מרכולים) רשימת מפעלי המזון המבושל (חברות הסעדה) הניתנים להפעלה ואשר הרשות המקומית עשויה להתקשר איתם בשע"ח בחוזי אספקת שירותי מזון לאוכלוסייה (שם, כתובת, טלפון ותפוקות).
- ה. רשימת המפעלים החיוניים שהוכרזו ע"י רשות המזון שממוקמים במרחב הרשות המקומית (רשימה כנ"ל יקבל מנהל תא המזון ברשות המקומית ממונה מזון ומשכ"ל האזורי במשרד הכלכלה והתעשייה).
- ו. עזרי מטה, טבלאות ומפת הרשות המקומית עם ציון נקודות מרכזיות בתחום המזון לרבות צירי גישה אליהם.

אמצעים ועזרי מטה עבור תא מזון ברשות המקומית

3. האמצעים ועזרי המטה של מנהל תא מזון ברשות המקומית מהווים כלים עבורו לבצע בקרה ושליטה בתחום הספקת מזון ברשות המקומית.

4. **אמצעים ועזרי המטה יכללו:**

א. אמצעים:

(1) מחשב עם דוא"ל.

(2) טלפון קווי.

(3) פקס.

(4) טלפון נייד.

(5) טלפון לווייני במידה וקיים.

(6) מכשיר קשר במידה וקיים.

ב. יומן אירועים לרישום תמציתי בסדר כרונולוגי של כל ההודעות.

ג. טבלת אירועים לריכוז הדרישות והבעיות העיקריות המועלות בשע"ח בתחום הספקת מוצרי מזון, כולל מעקב אחר הטיפול ומתן הפתרונות להם.

ד. טבלת ריכוז המקורות העיקריים להספקת מוצרי מזון במרחב הרשות.

ה. טבלת דיווח לרכז מזון ומשכ"ל האזורי במשרד הכלכלה והתעשייה.

ו. לוח משמרות ותורנויות.

ז. לוח איכון בעלי התפקידים (בתא מזון, במכלול הלוגיסטיקה, בעירייה ומשרדי ממשלה הנוגעים לעניין).

ח. מפת הרשות עם ציון תשתיות חיוניות מרכזי מסחר ומפעלים חיוניים.

נספח ג' – תמונת מצב מענה לביקושים של מוצרי מזון ברשות המקומית

כללי

1. הדו"ח היומי כולל את מרכיבי תמונת המצב בתחום המזון ברשות המקומית כפי שנידרש להציג במטה החירום הרשותי ולרכז מזון ומשכ"ל אזורי.
2. על מנת שהמשרד יוכל להגיב בצורה מהירה לשיבושים בהספקת מזון יש להקפיד להעביר את תמונת המצב באופן קבוע ומלא.
3. המידע יועבר אחת ליום עד שעה 10:00 בפורמט (טופס) המיועד לכך.

המידע הנדרש ממנהל תא מזון

4. **המידע המבוקש להעברה בדו"ח היומי :**
 - א. פערים ברמת הספקת המזון לסנפי רשתות השיווק והמרכולים ברשות (ביחס לשגרה).
 - ב. **תמונת מצב של פעילות רשתות השיווק ברשות:**
 - 1) פריסת הסניפים (כמות) בשגרה.
 - 2) כמות הסניפים הפועלים בפועל.
 - 3) כמה מהסניפים שנסגרו מסיבות שונות (כולל פירוט הסיבות).
 - 4) כמה מהסניפים העבודה בהם משובשת עקב אי זמינות כוח אדם.
 - 5) בעיות תשתיות המונעות פעילות (חשמל, תקשורת ומיחשוב).
 - ג. ביקושים חריגים למוצרי מזון.
 - ד. תמונת מצב לכמויות מוצרים במדפים וחוסרים מרכזיים (מוצר/כמות).
 - ה. **מפעלים חיוניים**
 - 1) מפעלים חיוניים אשר לא יצליחו לתפקד עקב הנחיות מחמירות שפקע"ר הנחה :
 - 2) בעיות באספקת שירותי מוניציפאלים ע"י הרשות המקומית למפעלים החיוניים
 - 3) בעיות בצירי גישה המגיעים למפעלים החיויים במרחב הרשות.
- ו. מיקרים של הפקעת מחירים בתחום מוצרי מזון והטיפול הרשותי בהם.
- ז. מקרים של העדפת לקוחות ברשתות השיווק ובמרכולים והטיפול הרשותי בהם.

נספח ד' - פורמט דיווח תמונת מצב יומית

דו"ח תמונת מצב הספקת מוצרי מזון ברשות המקומית

שם הרשות המקומית: _____

שם ממונה מזון ומשכ"ל האזורי של משרד הכלכלה: _____

שם מנהל תא מזון ברשות המקומית: _____

דו"ח תמונת מצב הספקת מוצרי מזון ברשות המקומית

נכון לתאריך: _____ שעה: _____

1. תמונת מצב אוכלוסייה ברשות המקומית:

א. סה"כ תושבים ברשות המקומית: _____

ב. הערכה למס' תושבים שעזבו את הרשות המקומית: _____

ג. מספר מתפנים שהגיעו לרשות המקומית: _____

2. שיבושים בהספקת מוצרי מזון לסניפי רשתות השיווק ומרכולים ברשות

המקומית:

א. _____

ב. _____

ג. _____

3. תמונת מצב פעילות סניפי רשתות שיווק (מפעלים חיוניים):

שם רשת השיווק	שם רשת השיווק	שם רשת השיווק	שם רשת השיווק	הנושא
				כמה סניפים יש ביישוב בשגרה
				כמה סניפים נסגרו מסיבות שונות (לרשות את הסיבות)
				בכמה סניפים משובשת העבודה עקב אי זמינות כ"א
				סה"כ כמה סניפים פועלים כסדרם

4. תמונת מצב פעילות במרכולים (רשתות פרטיות לממכר מוצרי מזון שאינם מפעל חיוני):

הערות	כמות	הנושא
		כמה מרכולים יש בישוב בשגרה
		כמה מרכולים נסגרו מסיבות שונות (לרשות את הסיבות)
		כמה מרכולים פועלות כסדרן

5. ביקושים חריגים למוצרי מזון (נא לציין את המוצרים):

מס	שם המוצר	סיווג	כמות הביקושים	משמעות

6. תמונת מצב מחסור למוצרי מזון בסניפי רשתות השיווק והמרכולים ברשות:

מס	שם המוצר	סיווג	כמות חסרה	משמעות

7. מפעלים חיוניים:

א. מפעלים חיוניים אשר לא יצליחו לתפקד עקב הנחיות מחמירות שפקע"ר הנחה:

מס	שם המפעל	תחום	סיבת אי תפקוד	משמעות

ב. בעיות במתן שירותים מוניציפליים ע"י הרשות המקומית למפעלים חיוניים בתחום המזון:

מס	שם המפעל	תחום	שירות מוניציפלי שלרשות יש קושי לספק למפעל	משמעות

8. **מקרים של כשל שוק- הפקעת מחירים** (המונח "הפקעת מחיר" רלוונטי למוצר בפיקוח בלבד) בתחום מוצרי המזון בחנויות ברשות המקומיות:

מס	שם המוצר	שם החנות \ הרשת	שם הסניף	תיאור המקרה	פעולות שנקטה הרשות

9. **מקרים של העדפת לקוחות** בחנויות לממכר מזון ברשות המקומית:

מס	שם המפעל	תחום	תיאור העדפה	משמעות

10. **בקשות / המלצות בתחום המזון:**

א.

ב.

ג.

שעון הפעילות בחירום של מטה משרד הכלכלה והתעשייה בחירום

11:30 העברת דו"ח לרח"ל

העברת דו"ח למטה משרד הכלכלה

העברת דו"ח לממונה האזורי

תמ"צ במטה משרד הכלכלה

חיתוך מצב במכלול לוגיסטיקה ברשות המקומית

נספח ד' - מלאי מזון ביתי – אשר מומלץ שיהיה בידי האוכלוסייה

כללי

1. אירוע משבר או חירום עלול לפקוד אותנו ללא אזהרה מוקדמת. על כן, כל בית אב חייב להיות מוכן בכל עת. מומלץ בעדיפות ראשונה להכין מלאי מזון בסיסי הדרוש להנהלות עצמאית של משק הבית בחירום.
2. הממשלה מחזיקה כמויות של מצרכי מזון בסיסיים שימנעו מחסור, אולם בחירום ובעיקר במלחמה, עלולה להשתבש האספקה הסדירה של מצרכים לחנויות בגלל קשיי תחבורה, שיבושים ותקלות בדרכים, מצבים העלולים למנוע מהתושבים לצאת לחנויות וכו'.
3. מסיבות אלה מומלץ להיערך מראש להבטחת מלאי מזון בסיסי ותכנון צריכת מזון, בהתאם להמלצות שלהלן:
 - א. הפרט והתא המשפחתי ימשיכו לצרוך, בחירום את אותם מצרכי מזון כבימים כתיקונם.
 - ב. מצרכי מזון המצויים בבית, דרך קבע, יהוו את המלאי העיקרי לחירום.
4. מומלץ שתמיד יהיו בבית מצרכי המזון בכמות שתספיק לשבועיים. כך אפשר יהיה לתכנן כראוי את השימוש במצרכי מזון בשעת הצורך וללא לחץ.

מצרכי מזון מומלצים לאחזקה בבית

5. רצוי להחזיק בבית מצרכי מזון ארוזים המאפשרים שמירה למשכי זמן שונים, החל במצרכים שאינם מחייבים דרכי אחסון מיוחדות (כמו תפוזים, פרי הדר, לחם וכד'), ובהמשך מצרכים המחייבים אחסון במקרר, מצרכים מוקפאים (כמו ארוחות מוכנות, עוף מוקפא, בשר מוקפא, ירקות מוקפאים וכד'), מוצרים יבשים, מוצרים לשימוש מידי ("אינסטנט"), מוצרים מוכנים לאכילה משומרים ארוזים במכלי מתכת, חומרי פלסטי או קרטון (כמו שימורי בשר, עוף, שימורי ירקות ופירות, חלב עמיד וכד').
6. חשוב לרענן את מלאי המזון לחירום ע"י צריכה והחלפתו במזון טרי יותר (לא להחזיקו לשם שימוש בחירום בלבד). מצרכים כמו לחם, ביצים, תפוזים, ירקות ופירות טריים כדאי שיהיו בבית למספר ימים לפי כמויות הצריכה הנהוגות בכל משפחה.
7. אחסון מוצרי המזון ייעשה לפי הרישום על התוויות שעל גבי המזון, יש לשים לב לתאריך האחרון לשיווק. רצוי להכין מזון מבושל למספר ימים, להחזיק בבית מצרכי מזון שאין צורך לבשלם או שאפשר להכינם ע"י חימום במיקרו או בעזרת חימום מים בלבד. זאת למקרה שאפשרויות לבישול תהיינה מצומצמות או שאי

אפשר יהיה לבשל כלל (מוצרי מזון משומרים ו"אינסטנט"). את תוכן קופסאות השימורים יש לאכול מיד עם פתיחת הקופסה ולכל היותר תוך 4 - 5 שעות.

8. סוגי מזון המומלצים על ידי פקע"ר וארגוני הצלה לבית לחירום:

- א. **מים** - כמות המים הנחוצה לשתיה ולהכנת מזון ליממה אחת היא כ 4 ליטרים לנפש (מינימום 2 ליטר). בשעת חירום חשוב להרתיח מים המיועדים לשתיה ולבישול (אף אם המאכלים מבושלים).
- ב. **מזון באריזות סגורות** - (כמו שימורים וכו')
- א. **לחם** - החזקה בשקיות מחומר פלסטי ובקירור, פריכיות, מצות, קרקר, או מציות יכולים למלא מקום הלחם בשעת הצורך.
- ב. **חלב** - רצוי להחזיק בבית חלב עמיד וחלב משומר או מרוכז בנוסף לחלב מפוסטר טרי (עפ"י הרגלי הצריכה).
- ג. **מזון לתינוקות** - חשוב שיהיה בבית מלאי מזון תינוקות אליו רגיל התינוק, בכמות שתספיק לצרכיו המיוחדים של התינוק לפחות לשבועיים.

9. המלצה על סדר צריכת מוצרי המזון:

- א. מזון מבושל המוכן לאכילה, אם במקרה ואם מחוצה לו.
- ב. מצרכים המאוכסנים בקירור.
- ג. מצרכים טריים שאין צורך לאחסן בקירור.
- ד. מצרכי מזון קפואים או מוקפאים.
- ה. מצרכים יבשים ומיובשים.
- ו. מצרכים משומרים ומצרכים יבשים להכנה מידית ("אינסטנט").

10. דוגמא למנת חירום שבועית (בשיתוף ובהמלצת משרד הבריאות המח' לתזונה)

מס	מצרך	ליחיד גרם	ל 4 נפשות גרם
1	אורז, אטריות, גריסים	420	1680
2	קטניות יבשות (חומס, עדשים, שעועית)	350	1400
3	סוכר	350	1400
4	שמן (כל הסוגים) (מ"ל)	175	700
5	קמח ומוצרי לחם, קרקר ומציות	900	3600
6	שימורי פירות	700	2800
7	שימורי ירקות וירקות קפואים	700	2800
8	בשר, עוף, הודו, דג, (שימורים או מוצרים קפואים)	700	2800
9	תה	35	140
10	קפה	140	560
11	מים (ליטרים)	14	56

נספח ה': פורמט ביקורת מוכנות רשות מקומית בתחום המזון אשר יבוצע ע"י הממונה האזורי במסגרת ביקורת של רח"ל ופיקוד העורף

גיליון ביקורת מוכנות של מנהל תא המזון ברשות המקומית בחירום								
הרשות המקומית _____ שם המבוקר _____								
בוצע בתאריך _____								
מס	נושא	משקל	פרמטרים	משקל	ציון 1-100	ממצאים	פערים להשלמה	ציון
1	נהלי חירום	13%	הימצאות קונטרס מזון	5%				0.00
			הימצאות נוהל זמן יקר	2%				
			הימצאות נוהל מעבר משגרה לחירום של תא מזון	3%				
			הימצאות נוהל \ סדר פעולות של נציג מזון	3%				
2	איוש חברי הועדה בתקן כ"א	6%	קיים תקן כ"א של מנהל ומספר 2	3%			0.00	
			איוש בפועל בתא מזון של מנהל ומספר 2	3%				
3	כתבי מינוי	5%	הימצאות כתב מינוי למנהל תא מזון חתום ומעודכן	3%			0.00	
			הימצאות כתבי מינוי לממלאי מקום חתומים ומעודכנים	2%				
4	בעלי תפקידים בחירום	3%	הימצאות רשימת דרכי תקשורת בעלי תפקידים בחירום במטה החירום הרשותי (בכל המכלולים)	3%			0.00	
5	בעלי	8%	הימצאות רשימת דרכי	2%			0.00	

					תקשורת לתא מזון ברשויות הסמוכות		תפקידים רלוונטיים	
			6%		הימצאות רשימת ודרכי תקשורת עם ממונה מחוזי משרד הכלכלה			
0.00			15%		הימצאות טבלת סניפי רשתות שיווק שתכלול את שם הרשת, כתובת, טלפונים, ניידים, איש קשר, המצאות גנרטור ומלאי סולר. (במועצות קטנות בהם אין רשתות שיווק יש לרשום את סניפי רשתות השיווק הסמוכות (לרשות)	15%	סניפי רשתות השיווק	6
0.00			12%		הימצאות רשימת מרכולים פרטיים - טבלה שתכלול שם הבעלים, כתובת, טלפון וטלפון נייד	15%	מרכולים מאפיות ובתי מאפה	7
			3%		הימצאות רשימת מאפיות ובתי מאפה- טבלה שתכלול שם הבעלים, כתובת, טלפון וטלפון נייד			
0.00			10%		הימצאות מידע אודות ספקי מזון חיוניים : לחם, מוצרי חלב, שימורים, מזון לתינוקות בשע"ח	10%	ספקי ויצרני מזון, ומשווקים	8
0.00			10%		הימצאות רשימת מפעלים חיוניים של מזון במרחב הרשות ואנשי קשר שלהם	10%	מפעלים חיוניים	9
0.00			5%		המצאות מפת הרשות המקומית עם סימון צירי הגישה במידה והציר המרכזי נפגע	5%	דרכי גישה לרשות	10

							בחירות	
0.00			10%	התרשמות כללית של המבקר	10%	התרשמות אישית		11
0.00			100		100%	סה"כ		

נכשל ציון בין 0-60 נקודות - הרשות אינה ערוכה לחירום בתחום המזון
כמעט טוב ציון בין 61-75 נקודות - ישנה עשייה בתחום ההיערכות לחירום ברשות אך קיימים פערים רבים
טוב ציון בין 76-85 נקודות - הרשות נערכה לחירום בתחום המזון אך קיימים עדיין פערים
טוב מאד ציון בין 86-100 נקודות - הרשות מוכנה לחירום בתחום המזון

סיכום הביקורת

1. ממצאים מרכזיים

2. פערים להשלמה

3. מועד לתיקון הליקויים יום בחודש שנה.....

פרטי המבקר: _____ רשות עליונה למזון משכ"ל

שם פרטי שם משפחה רשות ייעודית חתימה

נספח ו': רשימת חנויות למזון ונותני שירותי הסעדה ברשות המקומית

מס	תחום	פירוט המוצרים	שם	כתובת	טלפון
----	------	---------------	----	-------	-------

		החנות/עסק		
				מוצרי מזון חיוניים
				ירקות ופירות
				בשר ודגים טריים
				שירותי הסעדה לרשות
				יבואנים וסיטונאים
				רשתות השיווק

הערה – מומלץ לאחד רשימה זו עם תא משכ"ל